

14 københavnske daginstitutioner har alvorlige udfordringer – tre kan have brudt loven, viser ny kortlægning

Der er store forskelle i kvaliteten af Københavns daginstitutioner, viser en ny kortlægning af over 350 tilsynsrapporter, hvor 14 har fået alvorlige vurderinger – og tre er så kritiske, at kommunen har grebet ind over for mulige lovbrud. Børneborgmesteren er ked af resultaterne, men han er "glad for, at der blev reageret lynhurtigt".

Skrevet af Oskar Hammer Sylvestersen, Freja Wedenborg og Laura Bejder Jensen

Et barn, der søger øjenkontakt uden at blive set. Et andet, der bliver råbt ad. Et tredje, der spiser i tavshed.

En ny og unik [kortlægning fra Altinget](#) viser store forskelle mellem byens daginstitutioner.

Analysen bygger på 357 tilsynsrapporter fra Københavns Kommune – og tegner et billede af vuggestuer og børnehaver, hvor hverdagen for børnene er vidt forskellig.

Langt de fleste institutioner lever op til kommunens krav, eller også har de fået mindre forslag til justeringer. Men i 14 institutioner er der alvorlige udfordringer.

I 11 af institutionerne vurderer kommunen, at kvaliteten er så lav, at der er grund til alvorlig bekymring – og tre har fået et såkaldt strakspåbud, fordi forholdene kan være i strid med loven.

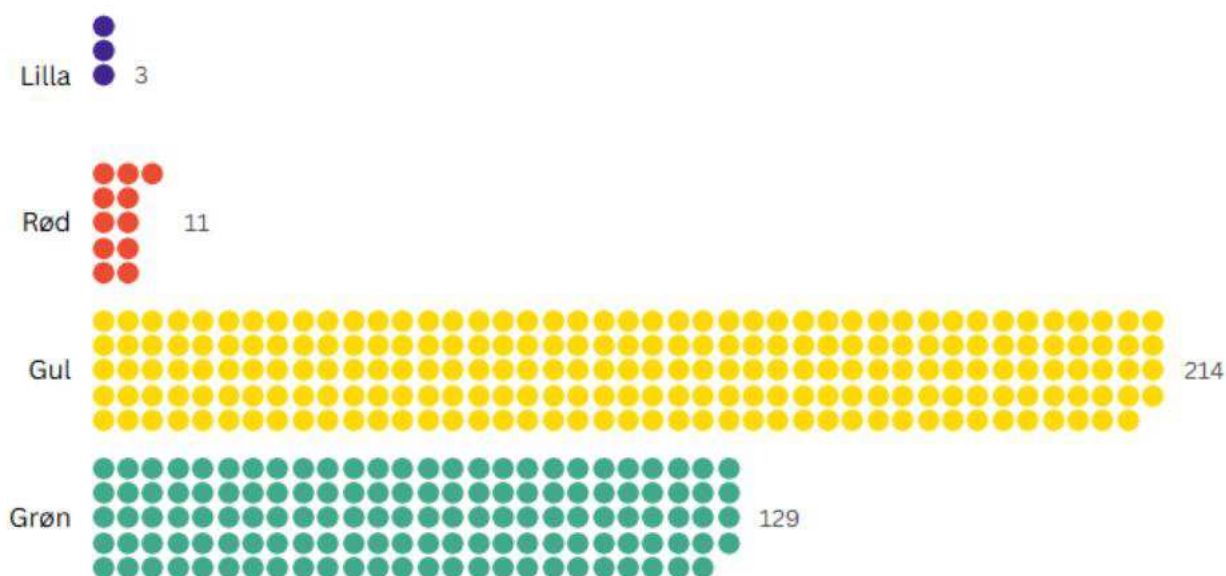
Blandt andet står der i en af rapporterne, at et barn blev mødt med "hånende og nedværdigende behandling", mens kommunens egen ekspert var ude for at observere den pædagogiske kvalitet.

"Det er hjerteskrænende," siger Line Buer Bjerre, der er ekspert i dagtilbud hos EVA - Danmarks Evalueringsinstitut. Hun har gennemgået Altingets kortlægning og læst flere af de mest kritiske tilsynsrapporter.

Vurdering af dagtilbud i København

Grafen viser, hvordan dagtilbud i København bliver vurderede i den seneste tilsynsrapport. Hver prik er en daginstitution. De røde er dem, der giver anledning til bekymring og skærpet tilsyn, de lilla er dem med direkte ulovlige forhold.

Se uddybet forklaring på farvekoder og kategorisering i artiklen.

Kilde: [Data bearbejdet af Altinget på baggrund af tilsynsrapporter fra Københavns Kommune](#) • Kortlægningen omfatter kommunale og selvejende vuggestuer, børnehaver og integrerede institutioner. Tilsynsrapporterne er hentet den 27. oktober, og grafikken illustrerer derfor situationen på det tidspunkt.

Alvorlige fund

Ifølge Line Buer Bjerre er fundene alvorlige. Det gælder især de tre strakspåbud, som viser, at der er forhold, der slet ikke burde finde sted i danske daginstitutioner.

Ét af strakspåbuddene handler om manglende sikkerhed på legepladsen, mens de to andre drejer sig om behandlingen af børnene – her beskrives blandt andet unødigt fysisk magt, nedværdigende tiltale og deling af personfølsomme oplysninger.

“Vores børn bruger rigtig mange timer i deres dagtilbud, og de har ikke mulighed for at give udtryk for, hvad de oplever, på samme måde som i skolen eller senere i livet. Når der er meget alvorlige hændelser, som her bliver påtalt, så skal der ske noget straks,” siger Line Buer Bjerre.

Det er børne- og ungdomsborgmester og konservativ spidskandidat Jakob Næsager, der har været ansvarlig for dagtilbudsområdet de sidste fire år.

Han mener, at resultaterne kalder på en indsats, men peger på, at der allerede er sat ekstra ressourcer ind.

“Jeg er glad for, at vi allerede har sat initiativer i gang. Vi har besluttet at bevilge penge til en dagtilbudslederuddannelse, som tidligere kun var rullet ud i to af byens fire områder. Nu er den også rullet ud på Nørrebro. Det har der været fuld enighed om på rådhuset, og jeg glæder mig til at se resultaterne, især på Nørrebro,” siger Jakob Næsager.

Et af de tilsyn beskriver brug af unødigt fysisk magt, manglende omsorg, respekt og pædagogiske metoder. Hvad tænker du om det?

”Det er jeg meget ked af, men glad for, at der blev reageret lynhurtigt.”

Gå ikke i panik

Altingets kortlægning og farvelægning af institutionerne bygger på Københavns Kommunes egne tilsynsrapporter om den pædagogiske kvalitet.

129 daginstitutioner har fået topkarakterer og farven grøn, mens 214 har fået farven gul.

Men de gule daginstitutioner på kortet bør dog ikke vække unødigt bekymring, siger både Line Buer Bjerre og Nanna Høygaard Lindeberg, der er projektchef hos Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, Vive.

Det betyder blot, at kommunen har set behov for forbedringer – typisk i forhold til sprogindsats, planlægning eller samarbejde med forældre. Gul betyder ikke, at kvaliteten er kritisk.

Ifølge Line Buer Bjerre adskiller København sig ikke fra resultaterne fra den nationale kvalitetsmåling, [EVA lavede sammen med Vive tidligere i år](#).

“Vi ser, at samspillet nogle steder bliver reduceret til praktiske behov: ’Er du sulten, er du tørstig’ i stedet for også at handle om børns følelser og oplevelser. Det betyder, at signaler kan blive overset,” siger Line Buer Bjerre.

Hun understreger, at børn i daginstitutionsalderen er helt afhængige af voksne, der hjælper dem med at regulere følelserne.

“Når det ikke sker, kan barnet få erfaringer med at stå alene i verden,” siger hun.

Trivsel i fare

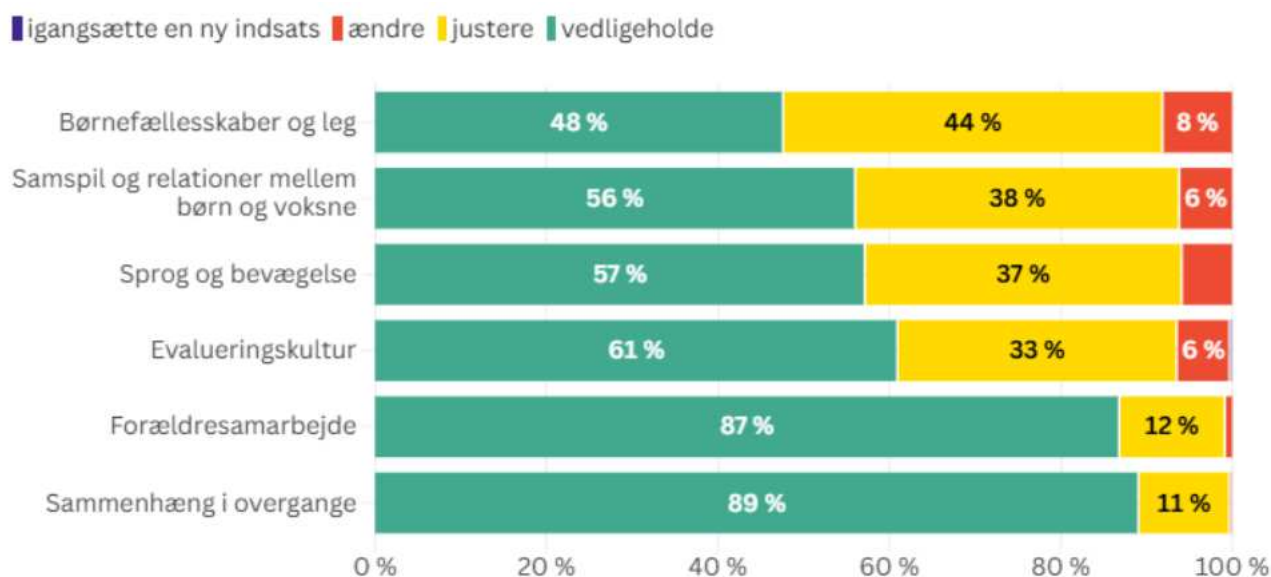
Hver institution er vurderet på seks områder – tre baseret på observationer og tre på samtaler med institutionens ledere og ansatte om deres praksis. Kortlægningen viser, at især de observerede områder halter. De handler om børnefællesskaber, samspil og sprog.

I tilsynsrapporterne, [som kan findes via Altingets guide](#), har institutionerne svaret på de kommunale vurderinger og kommenteret eventuel kritik. Nogle institutioner skriver, at de ikke kan genkende det billede, som de tilsynsførende tegner, mens langt de fleste uddyber, hvordan de vil rette op på problemerne.

Vurdering af dagtilbud fordelt på pædagogiske områder

Grafen viser hvilken handling, kommunen har anvist institutionen på de seks pædagogiske indsatsområder i kommunen.

De tre øverste indsatser er baserede på baggrund af observationer, de tre nederste på baggrund af institutionens vurdering af sin egen praksis. Se uddybet forklaring i artiklen.

Kilde: [Data bearbejdet af Altinget på baggrund af tilsynsrapporter fra Københavns Kommune](#) • Kortlægningen omfatter kommunale og selvejende vuggestuer, børnehaver og integrerede institutioner. Tilsynsrapporterne er hentet den 27. oktober, og grafikken illustrerer derfor situationen på det tidspunkt.

Ifølge Line Buer Bjerre er det bekymrende, at de tre områder om fællesskaber, samspil og sprog halter flere steder, fordi netop relationerne mellem børn og voksne er afgørende for trivsel og udvikling.

“Hvis en institution skal ændre praksis på de områder, betyder det, at betingelserne for børns trivsel lige nu ikke er, som de bør være,” siger hun.

Line Buer Bjerre understreger, at det er et sundhedstegn, at udfordringer med kvaliteten i daginstitutionerne bliver opdaget i forbindelse med tilsynene.

På samme måde roser Nanna Høygaard Lindeberg fra Vive København for at være blandt de meget åbne kommuner, når det kommer til tilsynsrapporterne.

“Jeg hæfter mig dog ved, at der er en del gule prikker, hvor der foregår udviklingsarbejde og opfølgning. Det betyder, at det ved tilsynet er blevet vurderet, at der er brug for justeringer eller en større ændring af praksis for at institutionen kan leve op til kommunens kvalitetskrav,” siger Nanna Høygaard Lindeberg.

"Helt grotesk"

Hos Københavns Forældreorganisation (KFO) er man ikke overrasket over resultaterne fra kortlægningen af byens dagtilbud.

“Det ligner det, vi også ser i de nationale undersøgelser. Når man har fulgt området i mange år, så ved man godt, at det her desværre ikke er nyt,” siger KFO’s formand, Signe Nielsen, og fortsætter:

“Der burde slet ikke være nogen røde eller lilla, men der burde også være langt færre gule. At kun 36 procent lever op til kommunens mål for kvalitet er alt for lavt. Det er helt grotesk. Politikerne bliver nødt til at indse, at dagtilbuddene har været underfinansieret i flere år. De er blevet glemt.”

Hos Socialpædagogernes Landsforening formand, Kirsten Gunvor Løth, er løsningen på kvaliteten i de københavnske dagtilbud for politikerne lige til:

“Der skal mere uddannet personale og mindre udskiftning. Få stabilitet i personalegruppen, løft andelen af uddannede og arbejd målrettet med struktur og hverdagspraksis. Det er sådan, vi hæver kvaliteten – også i de steder, hvor opgaven er sværest,” siger Kirsten Gunvor Løth.

Politikere til både højre og venstre på [Københavns Rådhus ser med alvor på Altingets kortlægning](#) af daginstitutionerne i kommunen. Men ifølge dem, viser kortlægningen også, at tilsynene virker og fanger problemerne.

Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune har ikke ønsket at kommentere Altingets kortlægning, men henviser til børne- og ungdomsborgmesterens kommentarer.

Sådan har vi gjort

Vi har hentet tilsynsrapporterne fra alle Københavns 357 kommunale og selvejende dagtilbud for børn fra kommunens hjemmeside. Dagplejere og private institutioner er underlagt en anden type tilsyn.

Vi har herefter inddelt institutionerne i grønne, gule, røde og lilla på baggrund af de rapporterne.

Rapporterne vurderer institutionen på seks forskellige pædagogiske indsatsområder.

Farverne på vores kort fortæller, hvordan institutionerne klarer sig samlet på alle seks pædagogiske indsatsområder. Vores kategorisering af institutionerne tager afsæt i, hvordan kommunen har vurderet, at der skal følges op overfor institutionen.

De grønne institutioner har fået topkarakteren ”vedligeholde” på alle seks indsatsområder.

Det betyder i praksis, at de lever op til kommunens kvalitetskrav på alle seks områder, og at de dermed er kommet på et ”light-tilsyn”, hvor de kun behøver at få fuldt tilsyn hvert andet år.

De gule institutioner har fået at vide, at de skal ”justere” deres indsats på et eller flere områder, og/eller de mere alvorlige ”ændre” indsats eller ”igangsætte” en helt ny indsats på et eller to områder. Det er altså alle de institutioner, der hverken kvalificerer sig til light-tilsyn eller skærpet tilsyn, og som dermed er på ordinært, årligt tilsyn.

De røde institutioner har fået at vide, at de skal ”ændre” deres indsats eller ”igangsætte” en helt ny indsats på tre eller flere områder. Det er dem, der hos kommunen giver anledning til bekymring for den faglige kvalitet og får skærpet tilsyn.

De lilla institutioner er dem, der i særligt alvorlige tilfælde bliver mødt med et krav om straks at rette op på uønsket praksis, og som inden for 14 dage får et uanmeldt besøg for at kontrollere, om det er sket.

Vi har forelagt vores metode for eksperter fra Eva og Vive.

Vi har fokuseret på at vise et samlet billede af daginstitutionskvaliteten i København og har derfor ikke fremhævet enkelte institutioner i vores artikler. Institutionernes navn optræder på kortet, som bygger på offentlige oplysninger. Det har vi forelagt for Børne- og Ungdomsforvaltningen i København.